

“U Jajce je neko doveo firmu koja je nama građanima neprijatelj”, kažu nam građani. Ove tvrdnje usmjerene su na firmu “Bosnia Green Energy Project” koja je kao investitor zainteresirana za izgradnju hidroelektrana “Pijavice” i “Elektrobosna”, od kojih je jedna planirana na samo 300 metara od vodopada na Plivi.

Firma “Bosnian Green Energy Project” osnovana je 2019. u Sarajevu, a kao osnivači navode se Abdurahman Pezo i Muhamed Šabić, podaci su iz Registra poslovnih subjekata u BiH. Bitno je napomenuti da je Predstavnički dom Parlamenta FBiH u junu usvojio zaključak o zabrani izgradnje malih hidroelektrana u Federaciji BiH. Međutim, to nije bila prepreka da “Bosnian Green Energy Project” 5. oktobra podnese zahtjev za saglasnost za projektovanje i izgradnju Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva SBK. Za izdavanje koncesije je potrebna saglasnost lokalne zajednice, tako da je Ministarstvo u novembru podnijelo zahtjev Općini Jajce. Od tog momenta počela je borba građana Jajca i nevladinih organizacija i njihov stav je jasan: “Ne žele nove hidroelektrane”. Prema riječima predsjednika Planinarskog društva “Ćusine” i osobe koja brine o ekologiji Velida Hrnjića, Jajce već ima dovoljno problema i sa Hydrocentralom Jajce 1, koja povlači 92 posto vode sa velikog Plivskog jezera.

U samo četiri dana, peticiju protiv izgradnje MHE, potpisalo je 6.000 osoba. U međuvremenu, investitor je privremeno povukao zahtjev za izdavanje koncesije, zbog pritiska javnosti, ali istovremeno čeka i na formiranje Općinskog vijeća. Hrnjić napominje da je 99 posto javnosti protiv izgradnje ove dvije MHE, a građani Jajca imaju i podršku svih međunarodnih organizacija koje se bave ovim pitanjima.

Iako je, prema informacijama Žurnala, i većina općinskih vijećnika protiv izgradnje MHE, u građanima i predstavnicima nevladinih organizacija, ipak, postoji djelić sumnje. Kako navode, u cijeloj ovoj priči ima „neka druga pozadina“. Iz tog razloga pretpostavljaju da investitor neće odustati.

Negativan uticaj na floru i faunu

Firma “Bosnia Green Energy Project” je uz zahtjev za dodjelu koncesije dostavila i Studije o ekonomskoj opravdanosti sa idejnim rješenjima za MHE Elektrobosna i Pijavice, a koju je izradila firma projektovanje, inženjering, konsalting i izgradnju Sendo d.o.o. Prema studiji, koju smo dobili na uvid, snaga MHE Pijavice bila bi 1458 MW i moguće godišnje proizvodnje energije iznosila bi 6,3 GWh i u ovoj MHE operiralo bi se sa jednim zaposlenim. Snaga MHDE “Elektrobosna” bila bi 1,538 MW, a moguća godišnja proizvodnja iznosila bi 7,937 GWh. Kao neke od prednosti izgradnja mini hidroelektrana u Studiji navode, između ostalog, očuvanje neobnovljivih izvora energije, efikasno korištenje energije, sigurnost napajanja električnom energijom u lokalnim okvirima, kratko vrijeme izgradnje MHE i minimalni

troškovi održavanja, obezbjeđenje vode za oplemenjivanje malih voda nizvodno od akumulacije, te korištenja regiona mHE u turističke svrhe. Međutim, nevladine organizacije upozoravaju da bi nove mini hidroelektrane ugrozile ekološki minimum protoka vode od čega zavisi stvaranje sedre i opstanak živog svijeta pod vodom.

“Gradnjom MHE, korito rijeke Plive bi dodatno osiromašilo vodom, što ima izuzetno negativan utjecaj kako na floru i faunu, tako i na rekreativnu, sportsku i turističku ponudu na rijeci Plivi i općini Jajce u cjelini”, stoji u jednom od zaključaka sa sastanka članova nevladinih organizacija održanog u novembru prošle godine. Prostornim planom Općine Jajce, za period 2007-2027. (usvojen na sjednici Općinskog vijeća Jajce 30. decembra 2015) nije planirana izgradnja MHE “Elektrobosna” i “Pijavice”.

“U praktičnom smislu ovo znači da investitor ne može dobiti dozvolu za gradnju MHE s obzirom da izgradnja niti jedne od njih nije planirana prostornim planom”, zaključili su članovi NVO.

Ukazuju i na to da postojeći elaborat o ekološki prihvatljivom protoku (ekološkom minimumu) vode na rijeci Plivi datira još iz 1957. i kao takav, sadašnji protok vode ne odgovara minimalnim uslovima koji zahtjeva samoodrživ razvoj flore i faune u koritu rijeke Plive. Iz tog razloga, članovi NVO traže od Općine Jajce izradu novog elaborata o ekološki prihvatljivom protoku vode, kako bi bio u skladu sa suvremenim zakonima i naučnim spoznajama. Također, navode i da je Agencija za reviziju privatizacije FBiH donijela rješenje o pokretanju postupka revizije privatizacije “Elektrobosna” d.d. Jajce zbog čega bi se trebao sačekati ishod revizije privatizacije.

Isti predstavnik dvije firme

Podsjetimo da je Opština Jajce od firme Elektrobona kupila i stadion za milion i 350 hiljada. Ugovor o kupoprodaji stadiona, koji smo dobili na uvid, potpisuju kao prodavac pet članova porodice Mačak (većinski dioničari firme “Elektrobosna”), te u ime Elektrobosne d.d. Jajce direktor društva Adnan Pezo, a kao kupac Općina Jajce koju predstavlja načelnik Edin Hozan. Interesantno je da se Adnan Pezo pojavljuje i kao predstavnik firme iz Sarajeva „Bosnian Green Energy Project“.

Načelnik Hozan je još ranije za medije negirao ovakvu vrstu navode, te potvrdio da poznaje Pezu i da je s njim potpisao ugovor o kupoprodaji stadiona u korist Općine Jajce, ali da nisu u prijateljskim odnosima. Također je u nekoliko navrata napomenuo da u vrijeme njegova mandata u Jajcu nije izgrađena nijedna hidroelektrana.

Građani Jajca naglašavaju da u izgradnji ove dvije mHE postoji samo interes pojedinca i da oni od svoje borbe odustati neće.

U blizini čuvenog vodopada u BiH treba da nikne hidroelektrana

Izvor: zurnal.info